

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris Theologia Tripartita Universa

Complectens nunc Bibliothecam perfectam Viri Ecclesiastici, ordine
sequenti

Controversiae Heterodoxae Ac Scholasticae - Cum speciali Notitia rerum
Modernarum, & Chronologia totius Monarchiae Sacrae, & Saecularis,
Pontificum, Conciliorum &c. Haeresum omnium, ac Propositionum
damnatarum Mundi Sex Aetatum ...

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

Cap. IX. Methodus brevis ex prædictis refutandi Sectarium in quavis fidei
controversia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38447

firmiter adhaerunt, hæc Regula certissima, cui nunquam se, moreque suos conformare dubitarunt. Quid ergo mirum, horum temporum Sectarios per tot errorum labyrinthos continuo circumagi? Respuunt Fidei Regulam, deserunt firmam Petram, viam regiam declinant, devias ingrediuntur semitas, quas non noverunt Patres eorum, quarum novissima ad interitum ducunt sempiternum.

CAPUT IX.

Methodus brevis ex prædictis refutandi Sectarium in quavis Fidei controversia.

Methodus prima.

IN primo Disputationis ingressu, interrogandus est Adversarius, qui se profitetur esse Reformatæ Religionis, per quam Regulam & normam infallibilem velit meam fidem in aliquo puncto reformare, & erroneam declarare.

Respondere certò debet, si velle meum errorem reformare per purum Dei Verbum in Scripturis Sacris contentum. Est enim articulus primarius Religionis Reformatæ, solam Scripturam esse Regulam fidei & iudicem controversiarum, seponendo auctoritatem Ecclesiæ, Traditiones, Concilia, ac proinde præter purum Dei verbum nihil omnino esse audiendum.

II. Sed contra oppones hoc modo. Si meum errorem velis reformare per purum Dei verbum: Quæro abs te primò: In qua Editione Scripturæ contineatur purum & incorruptum Dei Verbum: An in Anglicana, aut Genevensi, quam amplectitur tua Ecclesia Reformatæ, an verò in Editione vulgata quam admittit Ecclesia Romana, nam illæ Scripturæ in multis differunt.

Respondebit, in Anglicana aut Genevensi, non verò in Romana. At contra, Peto mihi ostendi, ubinam habeatur in Scriptura, Editionem Anglicanam esse purum & incorruptum Dei Verbum, potius quam Romanam? Si dicat, id declaratum esse à Parlamento Anglicano, vel à Statibus Hollandiæ, vel quid simile. Peto iterum, ubinam legatur in Scriptura Editionem, quæ declaratur à Parlamento Anglicano, vel Statibus illis, esse purum Dei verbum? Hæc cum in Scripturis ostendere prorsus nequeas, nullo modo potes meum errorem ex solo & puro Dei Verbo reformare, quod jam suscepisti, & præstare teneris. Quod ni feceris, tua Religio reformatæ, quæ id profiteretur, convincitur esse erronea. Hæc primâ methodo, si rectè urgeatur, necessariò constrictus tenetur Adversarius absque ulteriori progressu.

Secunda Methodus.

Sed ut ulterius procedamus, per me jam licet, ex Editione & versione v. g. Anglicana clarè ostendatur me errare credendo cum Ecclesia Romana, verbi causâ, Realem Christi præsentiam, & perseverantiam in Eucharistia, aut Confessionem Sacramentalem, aut alium quemcunque fidei Romanæ articulum.

III. Quando Adversarius aliquem Scripturæ textum contra protulerit, hoc modo urgendus erit.

Scripturæ textum à te prolatus aliter intelligunt & explicant Catholici Romani pro sua fide, quam à te intelligatur & exponatur pro tua doctrina illi contraria.

IV. Ergo ut tuam mentem sequar, rejectâ Ecclesiâ Romanâ tam amplâ & antiquâ, debes mihi ostendere, ubinam dicatur in Scriptura, tuo sensui & explanationi esse adhaerendum, & camque præ cæteris tanquam infallibilem eligi debere. Hoc enim est punctum fidei quod jam disputamus v. g. an tua explicatio de reali præsentia sit vera, nostra autem falsâ; omnia autem puncta fidei debent ex sola Scriptura constare, uti ipse doces & profiteris. At nusquam in tota Scriptura dictum reperies, quod tua, aut tuæ Sectæ explicatio sit infallibilis, Romanæ autem Ecclesiæ, & omnis Sectæ ibi contrariæ explicatio sit erronea. Ergo ex tua confessione habeo, me non debere, nec salvâ fide posse tuæ doctrinæ aut Sectæ adhaerere; cum tua fides doceat, nullum fidei articulum esse recipiendum, qui in puro Dei Verbo scriptus non reperitur.

Quòd si dicat, se allatum Scripturæ textum non per suam interpretationem, sed per alium Scripturæ locum explicare. De illa Scriptura redibit eadem quaestio, & idem argumentum quod jam de primo textu attulimus; cum illum adversarius pro sua doctrina, alii pro sua illi contraria stare intelligant.

Quòd si extra Scripturæ verba, aliquam Glossam opponat, aut spiritum suum privatum prætendat. Contra hæc omnia pari ratione valebit idem argumentum. Nihil credendum quod in Scriptura expressum non continetur. Sed tuam glossam, aut tuum spiritum esse divinum, aliorum verò erroneum, nusquam in Scriptura contineri ostendis. Ergo non licet tuæ glossæ, aut spiritui fidem adhibere.

Tertia Methodus.

V Postquam Sectarius coactus est fateri, Scripturam nullibi in terminis asserere suam mentem & explanationem cuius alteri esse præferendam; restat tantum ut dicat sibi constare ex ipsis verbis Scripturæ per claram consequentiam suum sensum esse verum, aliorum falsum. Exempli gratiâ, contra Realem præsentiam sic argumentabitur. Christus accipiens panem benedixit, ac fregit dicens, *Hoc est corpus meum.*

VI. Sed non potest illic esse Corpus Christi realiter, inquit Calvinus, neque extra actualem communionem, inquit Lutherus. Ergò Scriptura dicit Corpus Christi ibi tantum esse figurativè; vel ut infert Lutherus, tantum in actuali sumpcione. Item in alio Exemplo, Scriptura dicit *Joan. 6.* Nisi manducaveritis Carnem Filii hominis, & biberitis ejus Sanguinem, non habebitis vitam invobis. Ergo communicio sub utraque specie est necessaria, per legitimam consequentiam.

Sed quaero ex Adversario, an non sciat, multas consequentias deduci ex Scriptura, quæ videntur in specie aperta, sed reipsâ sunt falsæ, ex hac consequentia in speciem aperta: *Pater major me est.* Ergo Verbum divinum est minus Patre, in hæresim inductus est cum multis millibus Arius, ac eodem modo per malas consequentias ex Scriptura per errorem deductas incidunt plures alii in hæreses innumeras.

Peto igitur ut ostendat mihi in Scripturis dici *Omnem consequentiam quam ipse ex Scripturis deducet esse infallibilem & divinam.* Aliàs enim vellet me credere aliquid errori obnoxium, & in Scripturis non contentum, quod ipse tamen nefas esse contendit. Manifestum autem est hoc nunquam ostensurum, cum nulli privato homini in Scriptura promissum sit omnes ejus consequentias fore infallibiles.

Itaque

VII. Itaque Adversarii fidem non esse divinam, sed merè humanam, & ambiguae veritatis sic ostendo. Nullus articulus innixus motivo fallibili, vel auctoritati humanae est articulus fidei divinae. Sed omnis articulus quem Adversarius per solas consequentias deducit ex Scriptura nititur motivo fallibili, vel auctoritati humanae. Ergo nullus articulus quem sic deducit ex Scriptura, est articulus fidei divinae. Ac proinde non divinam Scripturam, sed suam Dialecticam, non Verbum Dei, sed verbum Aristotelis Regulam fidei ultimam constituit. Nulli enim Scriptura definit omnem Adversarii ex Scripturis argumentationem fore legitimam, & ab omni erroris periculo immunem.

VIII. Si dicat primò, sæpè consequentiam esse bonam & certam, etsi id in Scripturis non asseratur.

Sed contrà, sæpè etiam contingit esse malam & incertam, fides autem omninò certa esse debet.

Et ut contingeret veram esse & legitimam, aliud prorsus est, consequentiam esse legitimam, aliud esse Verbum Dei: multa enim sunt vera & certa ex ratione naturali, v. g. me esse hominem, non ideo sunt Verbum Dei. Atqui nihil est de fide, nisi quod creditur propter solum Dei Verbum, nihil autem est Verbum Dei, nisi quod in Scriptura continetur, secundum adversarium: sed jam habemus nusquam in Scriptura contineri quod illa consequentia, quam adversarius deducit, sit bona & infallibilis. Ergo ista consequentia, & doctrina quæ illi innitur, non constituit articulum fidei divinae.

Si dicat secundò, multa apud Catholicos esse fidei, quæ tantum deducuntur ex verbo Dei per legitimam consequentiam, v. g. me esse conceptum in peccato originali, vel hunc hominem esse verum Pontificem. Ergo potest etiam Adversarius fidei articulos per consequentias ex Scripturis declarare.

Respondetur, negando consequentiam. Quamvis enim Catholicus sic procederet, per hoc suæ fidei non contradiceret, prout contradicit Adversarius. Non enim habent Catholicis pro fidei suæ articulo, quod sola Scriptura sit tota Regula fidei, cum admittant traditiones, & definitiones Ecclesiæ, ad cujus infallibile iudicium referunt suas consequentias, ne à veritate aberrent, neque solà earum bonitate in credendo nituntur. Sectarii autem docent, sistendum esse in sola Scriptura, & tamen ulterius pergunt ad consequentias à se formatas, & errori obnoxias.

IX. Neque consequentias à se fabricatas referunt ad limam Ecclesiæ, cui Christus in iudicando infallibilitatem promissit, ut supra cap. 8. ostendimus.

X. Si dicat tertio, Christum aliquando articulos fidei ex Scripturis per consequentias deduxisse, ac proinde se posse in negotio fidei per consequentias sine erroris periculo procedere.

Respondetur, consequentiam hanc nullam esse, & vel hinc apparere, quam facile sit in deducenda consequentia errare. Nam hoc ipso quo Christi infinita sapientiam consequentiam aliquam deducebat, infallibile erat eam rectè deduci: An hanc Christi sapientiam infallibilem habet noster Adversarius? Secundò independentè ab omni consequentia, quidquid Christus affirmabat etiam extra Scripturas, hoc ipso erat fidei divinae, quod de se, uti spero, noster Adversarius præsumere non audebit: eoque minus quod sibi ex professo adimit potestatem agendi per consequentias, sed

in solo Dei verbo sistendum esse profiteatur, quod nunquam legitur Christus fecisse.

XI. Restat ergo ut Adversarius fateatur primò, Fidei nostræ articulos non posse ex sola Scriptura iudicari, aut reformari. Secundò, Sectam suam esse erroneam quæ hoc tanquam fidei punctum proficitur. Tertio, in controversiis fidei, & ipsius Scripturæ, necessariò recurrendum esse ad iudicium Ecclesiæ, quam restat ipsa Scriptura à Christo institutam esse iudicem in rebus fidei. Audi D. Augustinum de hac re primitivæ Ecclesiæ sensum tibi clarissimè exponentem lib. 1. contra Crescon. cap. 33. „Scripturarum à nobis tene-
tur veritas, cum id facimus, quod universæ jam pla-
cuit Ecclesiæ, quam ipsarum Scripturarum commen-
dat auctoritas: & quoniam sancta Scriptura fallere
non potest, quisquis falli metuit, hujus obscuritate
questionis, Ecclesiam de illa consulat, quam sine ulla
ambiguitate sancta Scriptura demonstrat.

Methodus Quarta.

XII. Possunt & alià vià infringi argumenta syllogistica, quæ Sectarii in quavis fidei controversia Catholicis opponunt: sive ostendendo totum syllogismum qui proponitur ad rem non pertinere; sive singulas argumenti propositiones negando, propter vitium quod patebit omnibus Sectariorum syllogismis in materia fidei esse commune. Horum singula in ipsa disputationis praxi hic breviter deducemus.

Hoc itaque aut simili modo argumentabitur Sectarius, v. g. contra præsentiam Christi in Sacramento Eucharistiæ: Si verba Christi, Hoc est Corpus meum, statuerent Christum præsentem in Eucharistiæ, Corpus Christi esset simul in cælo & in terra. Sed idem Corpus non potest esse simul in cælo & in terra, Ergo Verba Christi, Hoc est corpus meum, non statuunt Christum præsentem in Eucharistiæ.

Item, contra cultum imaginum. Committit idololatriam, qui facit sibi sculprile, ut adoret illud, Deur. 4. Sed Catholicis adorant statuas, & imagines Sanctorum. Ergo Catholicis committunt idololatriam per cultum imaginum.

Item, contra absolucionem Sacramentalem. Fides docet solum Deum peccata remittere. Sed Catholicis credunt peccata remitti per Sacerdotes in Confessione Sacramentali. Ergo Catholicis (id docendo) à vera fide aberrant. Et sic de cæteris syllogismis qui possint in aliis controversiis ab hereticis formari.

XIII. Cavebit hic Catholicus (nisi insigniter eruditus) more scholastico ad singulas propositiones respondere, aliàs prolixa nimis disputatione se intricabit, & facile Adversario aliquam elabendi viam relinquet. Hanc ut præcludat, & adversarium breviter & clarè constringat.

Respondet ad syllogismum propositum hoc modo: transeat major, minor, & conclusio. Sive uno verbo, *Transeat totum*. Quia nihil facit ad rem: Nupiam enim in terminis legitur in scriptura hæc conclusio tui syllogismi: Verba Christi, Hoc est Corpus meum, non statuunt Christum præsentem in Eucharistiæ. Ut verò sit articulus fidei, debet apertè in Scriptura contineri, juxta Sectarios.

XIV. De hoc autem disputamus, an ille sit articulus fidei. Ergo conclusio tui syllogismi non infert id de quo est controversia, quod tamen fieri debet in legitima argumentatione. Pari modo, nihil ad rem facit

Arsde
Kin

Theo-
logia

facit hæc conclusio secundi syllogismi, Ergo Catholici committunt idololatriam per cultum imaginum. Neque tertii syllogismi, Ergo Catholici docentes peccata remitti per Sacerdotem errant contra fidem.

Secundò, responderi potest ad eundem, vel alium quemlibet Sectarii syllogismum, hoc modo: Transeat totum: Nihil ad rem de qua disputatur. Non enim potes tuum syllogismum, sive totam ejus formam mihi in Scriptura exhibere, cum tamen ex integra & legitima ejus forma dependeat veritas tuæ conclusionis, quam vis esse de fide, quod non potest expressè in Scripturis exhiberi.

Tertiò, retundi potest quodlibet Sectarii argumentum cujus singulæ partes in Scriptura non continentur, Respondendo (si velis) ad singulas propositiones hoc modo: *Nego majorem, secundum Scripturas*, hoc est, sive Major sit vera, sive falsa, parum refert, quia illa non est veritas fidei, cum apertè in Scripturis non contineatur, quod ad omnem veritatem fidei requirunt Sectarii. Eadem ratione procedendo, *Nego minorem, Nego consequentiam, secundum Scripturas*. Quia nec minor, nec consequens, nec legitima ejus ex Antecedente illatio in verbo Dei expressè revelatur.

XV. Si clamet Adversarius, Majorem, Minorem, aut consequentiam esse claram, esse legitimam &c. Responde, Est clara Tibi, transeat; Est clara Scripturis, nego: Ego autem in negotio Fidei non debeo Tibi, sed Scripturis Fidem adhibere, cum in questione fidei sola Scriptura sit iudex & regula infallibilis, uti ipse profiteris.

XVI. Si forte Adversarius ulterius contendat, Majorè, & Minorem posse ostendi ex Scripturis, de hoc ne litem intricatam moveas, Responde, sed quomodo probas Scripturam cogitasse de illa conclusione inde inferenda, cum illa in Scripturis non legatur, imò nec ullus SS. Patrum in terminis eam conclusionem ex illis præmissis intulerit. Ergo tu mihi pro articulo fidei obtrudis unam conclusionem ex tuo tantum cerebro fabricatam, quam non scimus aut Scripturæ, aut ulli Patrum unquam in mentem venisse. An non vides quàm longè à tuo proposito & scopo aberras, dum conaris tua somnia, & illationes extra Scripturam formatas, pro puro Dei verbo nobis venditare?

Si urgeat, Conclusionem, quæ inferitur ex Majori & Minori revelata, habendam esse pro articulo fidei. Responde: Prius probandum esset ex puro Dei Verbo tuam conclusionem ex duabus præmissis revelatis in debita forma à te illatam esse; hoc autem in Scriptura non ostendes.

XVII. Secundò, Quæro abs te, Amice, an ignores hoc ipsum inter optimos Theologos incertissimum esse, An conclusio quatenus deducitur ex duabus præmissis revelatis pro articulo fidei haberi debeat. Negant disertè Valencia, Lorca, Molina, Turrianus, Comptonus & alii complures in Philosophia & Theologia versatissimi. Quia inquit, sola revelatio & autoritas divina non movet ad assensum istius conclusionis: illi enim assentimur ex parte propter formam syllogisticam, sive formalem connexionem præmissarum cum conclusione, quæ tamen forma & connexio non est in Scripturis revelata. Hinc opinio probabilis est multorum Theologorum cum Cajetano, Suare, Vega, Cano, Comptono &c. Fidem non esse discursivam, sed immediatè, & simplici actu credi revelationem divinam & mysterium revelatum, v. g. revelatam esse in

Scripturis Verbi incarnationem, absque eo quod illud credatur propter discernum & formam syllogisticam; quia hæc fundatur tantum in hoc principio merè naturali: Quæcumque sunt eadem uni tertio sunt eadem inter se: atque ita fides nostra, ex vi hujus motivi, non esset certior quavis scientiâ naturali.

XVIII. Cum igitur hæc sit questio incerta, & inter Theologos disputata, & in Scripturis non contenta aut decisa, debet Adversarius exhibere Articulum de quo disputatur, non in consequentiâ à se formata, sed in claro & aperto Scripturæ sacre testimonio, de quo nemo possit dubitare. Tale autem Testimonium pro articulo fidei Catholicæ contrario nunquam proferre poterit.

Scio quidem Bellarminum, & plures alios contra hæreticos per consequentias procedere, & in dissolvendis eorum syllogismis singulas propositiones diffusè examinare. Sed quia illa via prolixior est, & iis qui scholas non multum triverunt nimis intricata, hanc ego aperio artem disputandi compendiosam, facilem, & iis quibus hæc scribo magis aliquando accommodatam. Et hos itesum monco, ne ullo modo permittant Adversarium extra hanc formam divagari, cum Sectarius qui extra Scripturas nihil se credere profiteretur, illam disputandi formam admittere teneatur, vel primum illud fidei suæ principium abjurare. Hanc verò respondendi viam si Catholicus firmiter teneat, nec patiat se ad alia perarga abduci, facile Adversario, responsione inexpectatâ perculso, os occludet, & paucis verbis apertam de eo victoriam reportabit.

CAPUT X.

Quædam Dilemmata Sectario breviter proponenda.

XIX. Valdè usitatum est Hæreticis, quando cum Catholicis conversantur, variis de fide questionibus ex improvîso eos laceßere, quas ut refellere possint, methodum supra tradidimus. Hic juvat ex altera parte breves quædam Interrogationes per modum dilemmatis Catholico subministrare, quibus insultantem adversarium facile compefcet, & ex quovis responso constrictum teneat, cum que adigat, ut sine ambage affirmando, vel negando præcisè respondeat, hoc modo.

Dilemma I.

XX. Quæro, An tua Ecclesia v. g. Lutherana, sit antiqua, an nova? Si respondeat est antiqua. Quæro igitur, ubi fuit, aut quis antiquorum ejus unquam meminit per 1500. annos à Christo usque ad Lutherum? Si dicat esse novam; Infer, ergo non est Ecclesia Christi, quæ antiqua est, ante mille sexcentos annos ab eo constituta.

Dilemma II.

XXI. Quæro. Vera Christi Ecclesia est ne fallibilis, an infallibilis? Si respondeat, est infallibilis. Quomodo ergo falsa est Ecclesia Romana quæ ab initio fuit vera Christi Ecclesia, ut ipsi Sectarii admittunt. Si dicat, esse fallibilem. Quomodo ergo tibi constat tuam Ecclesiam Lutheranam non esse hodie falsam, si vera Ecclesia possit esse fallibilis, & à fide deficere.

Dilem-